Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry
Vol. 5/ No. 4/ 2018
Page: 1-13

Investigate of the Relationship between Mental Health and Academic Burnout of Students at the Farhangian University

Emad El-din Ezatpour[1], Vaghef Delkhosh [2], Seif Rahmani[3], Sima Ezatpour[4]

1- M.A in Clinical Psychology, Department of Psychology, Sanandaj Branch, Islamic Azad Univeristy, Sanandaj, Iran. ORCID: 0000-0001-6440-028X E-mail: emad.ezatpoor@gmail.com
2- M.A Student in Educational Research, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran. ORCID: 0000-0003-1907-8775
3- Assistant Professor of Educational Psychology, Farhangian University of Kurdistan, Sanandaj, Iran. ORCID: 0000-0003-0437-3640
4- Bachelor in Empirical Sciences, Health Teacher in Education of Kurdistan Province, Sanandaj, Iran. ORCID: 0000-0002-4956-4734

Received: 08/05/2018 **Accepted:** 01/11/2018

Abstract

Introduction: Due to various factors, college education is a stressful period and the students may experience educational burnout for differhdemanding high level of endeavor for learning or lack of supportive mechanisms for effective coping with the problems.

Aim: Therefore, the purpose of this study was to investigate the relationship between mental health and academic burnout of students at the Farhangian University.

Method: The present study was descriptive-correlation research. The statistical population of this study was all sudent teachers of Kurdistan Farhangian University in the academic year of 2014-2015. Totally, 121 person of them were selected based on Morgan and Krejcy table using simple random sampling method. The insruments were the scale of mental health questionnaire (GHQ28) to learn and academic burnout inventory.The data were analyzed by SPSS/24 and Pearson correlation coefcient and regression analysis.

Results: The results of this study showed that there is a significant relationship between mental health andv academic burnout. Mental health significantly predicts academic burnout and also provides a good predictor of academic burnout.

Conclusion: According to the given results, it can be concluded that some fields in the college education can cause educational burnout and therefore have negative impact on mental health of the students.

Keywords: Mental health, Academic burnout, Students, Farhangian University

How to cite this article : Ezatpour E E, Delkhosh V, Rahmani S, Ezatpour S. Investigate of the Relationship between Mental Health and Academic Burnout of Students at the Farhangian University. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry. 2018; 5 (4): 1-13 .
URL : http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-389-fa.pdf

Copyright © 2018 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

مجله روانشناسی و روان پزشکی شناخت
سال پنجم، شماره ۴، ۱۳۹۷
صفحات: ۱۳-۱

رابطه سلامت روان با فرسودگی تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان

عمادالدین عزت پور[۱]، واقف دلخوش[۲]، سیف الله رحمانی[۳]، سیما عزت پور[۴]

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.
ایمیل: emad.ezatpoor@gmail.com
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۳. دکتری روانشناسی تربیتی، استادیار دانشگاه فرهنگیان کردستان، سنندج، ایران.
۴. کارشناسی علوم تجربی، مربی بهداشت آموزش و پرورش استان کردستان، سنندج، ایران.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۲/۱۸ **تاریخ پذیرش مقاله:** ۱۳۹۷/۰۸/۱۰

چکیده

مقدمه: دوره‌ی تحصیلات دانشگاهی به‌واسطه‌ی حضور عوامل متعدد یک دوره فشار زای روانی است. دانشجویان دانشگاه ممکن است پدیده فرسودگی را به این دلیل تجربه کنند که شرایط یادگیری برای آنان سطوح بالایی از تلاش را می‌طلبد و مکانیسم‌های حمایتی که راهکارهای کنار آمدن مؤثر با مشکلات را تسهیل می‌کند، فراهم نمی‌شود.

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطهٔ فرسودگی تحصیلی با سلامت روان دانشجویان دانشگاه فرهنگیان می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی- همبستگی است و جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان کردستان در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ تشکیل دادند که ۱۲۱ نفر از این افراد براساس جدول مورگان و کرجسی، با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس فرسودگی تحصیلی برسو و مقیاس سلامت روان (GHQ۲۸) استفاده شد. داده‌های به‌دست‌آمده با استفاده از نرم‌افزار SPSS 24 و آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که بین سلامت روان با فرسودگی تحصیلی رابطهٔ معناداری وجود دارد. سلامت روان به‌طور معناداری، فرسودگی تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند و همچنین پیشگویی‌کننده قویی برای فرسودگی تحصیلی است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت بعضی از رشته های دانشگاهی سر فصل‌های طولانی با کتب حجیم دارند که سبب فرسودگی تحصیلی می‌شود و به این لحاظ می‌توانند روی سلامت روان تأثیر منفی بگذارند.

کلیدواژه ها: فرسودگی تحصیلی، سلامت روان، دانشجویان، دانشگاه فرهنگیان

تمامی حقوق نشر براي دانشگاه علوم پزشکی کردستان محفوظ است.

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]

[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

مقدمه

روان‌شناسی پرورشی به عنوان یک رشته‌ی علمی، دارای دو مأموریت اساسی است، یکی درک و فهم یادگیرندگان و دیگری کمک به یادگیری آن‌ها؛ بنابراین روان‌شناسان پرورشی می‌کوشند تا تمام جنبه‌های فرایند آموزشی و یادگیری را بفهمند و از این دانش برای بهبود فعالیت‌های آموزش و پرورش استفاده کنند (ادانل[۱]، ریو[۲] و اسمیت[۳]، ۲۰۰۷: به نقل از سیف، ۱۳۸۷). در چند سال اخیر پدیده‌ی جدیدی که توجه پرورش‌کاران را به خود جلب کرده و تأثیر منفی بر فرآیند آموزش و یادگیری بر جای گذاشته است، فرسودگی تحصیلی نام دارد (سالملا-آرو و همکاران[۴]، ۲۰۰۹). به طور مرسوم، فرسودگی به عنوان یک سندرم سه بعدی (خستگی هیجانی[۵]، زوال شخصیت[۶] و تمامیت فردی کاهش یافته[۷]) مورد توجه قرار می‌گیرد که با سیاهه فرسودگی ماسلاخ (MBI-HSS) مورد اندازه‌گیری قرار می‌گیرد. خستگی هیجانی که اشاره به احساس خالی شدن و تهی شدن از منابع هیجانی فرد دارد به عنوان مؤلفه‌ی استرس فردی مورد ملاحظه قرار می‌گیرد (ماسلاخ و جکسون[۸]، ۱۹۸۴). زوال شخصیت اشاره به پاسخ‌های منفی بدبینانه یا بیش ازحد با بی‌رغبتی به سایر افراد در محل کار دارد که مؤلفه‌ی بین فردی فرسودگی را نشان می‌دهد (ماسلاخ و همکاران[۹]، ۲۰۰۱). بالاخره تمامیت فردی کاهش یافته اشاره به احساس کاستی در شایستگی و میزان باروری و حس کارایی پایین فرد دارد که مؤلفه‌ی خودارزیابی فرسودگی را شامل می‌شود (شائوفلی و همکاران[۱۰]، ۲۰۰۲). همچنین فرسودگی نمایانگر شاخص نابسامانی بین آنچه افراد هستند و آنچه باید انجام بدهند، است. عارضه‌ای که به تدریج و پیوسته در طی زمان رشد می‌کند و افراد را در مارپیچی نزولی قرار می‌دهد که بهبود آن دشوار است (ماسلاخ و لیتر[۱۱]، ۱۹۹۷). تحقیقات درباره فرسودگی با عنوان فرسودگی شغلی در نمونه‌هایی مانند فروشندگان (سند و میازاکی[۱۲]، ۲۰۰۰)، معلمان (گرینگلس و همکاران[۱۳]، ۲۰۰۱)، پرستاران (زلارس و همکاران[۱۴]، ۲۰۰۰)، مشاوران (روس و همکاران[۱۵]، ۱۹۸۹) و روان‌شناسان (سندوال[۱۶]، ۱۹۹۳) صورت گرفته است. پژوهشگران مطالعه فرسودگی را تقریباً به هر شغلی، حتی نمونه‌های غیر شاغل مانند دانش آموزان بسط داده‌اند (گربر[۱۷] و همکاران، ۲۰۱۵). امروزه مفهوم فرسودگی فراتر از حوزه شغلی به عنوان سازهای روان‌شناختی در موقعیت‌های پیشرفت تحصیلی در کانون توجه گروه کثیری از محققان قرارگرفته و با عنوان فرسودگی تحصیلی شناخته می‌شود (والبرگ[۱۸]، ۲۰۱۴). لذا متغیر فرسودگی به موقعیت و بافت‌های آموزشی گسترش پیدا کرده که به آن فرسودگی تحصیلی می‌گویند. می‌توان گفت که موقعیت‌های آموزشی به عنوان محل کار فراگیران محسوب می‌شود، اگر چه فراگیران در موقعیت‌های آموزشی به عنوان یک «کارمند» در نظر گرفته نمی‌شوند (سالملا-آرو و همکاران، ۲۰۰۸). در واقع فرسودگی تحصیلی، فشار مرتبط با امور تحصیلی و

[1] O'Donnell
[2] Rio
[3] Smith
[4] Salmela-Aro, Savolainen & Holopainen
[5] Emotional exhaustion
[6] Depersonalization
[7] Reduced personal accomplishment
[8] Maslach & jackson
[9] Maslach, Schaufeli & Leiter
[10] Schaufli, Martinez, Pinto, Salanova & Bakker
[11] Maslach & Leiter
[11] Sand & Miyazaki
[13] Greenglass, Burke & Fiksenbaum
[14] Zallars, Perrewe & Hochwarter
[15] Ross, Altmaier & Russel
[15] Sandeval
[17] Gerber
[18] Walburg

به طور خاص خستگی ناشی از تکالیف و کار مضاعف مدرسه تعریف می‌شود (موسوی منزه و قلتاش، ۱۳۹۵). فرسودگی تحصیلی در میان دانشجویان، اشاره به احساس خستگی به خاطر تقاضاها و الزامات تحصیلی (خستگی)، داشتن یک حس بدبینانه و بدون علاقه به تکالیف درسی فرد (بی‌علاقگی) و احساس شایسته نبودن به عنوان یک دانشجو (کارآمدی پایین) دارد (شائو فلی و همکاران، ۲۰۰۲؛ به نقل از ژانگ، ژان و چم[1]، ۲۰۰۷). همچنین فرسودگی تحصیلی را می‌توان به عنوان یک واکنش استرس مزمن در دانشجویانی مطرح کرد که در ابتدا با الزامات تحصیلی درگیر شده‌اند و این واکنش ناشی از یک تفاوت بین توانایی دانشجویان و انتظارات خودشان و یا دیگران برای موفقیتشان در تحصیل است (پارکر و سالملا آرو[2]، ۲۰۱۱). یانگ[3] (۲۰۰۴) فرسودگی تحصیلی را بدین گونه تعریف می‌کند: دانشجویان در فرآیندی به دلیل استرس دوره تحصیلی، بار ناشی از دوره تحصیلی یا دیگر مؤلفه‌های روان‌شناختی که موجب حالت خستگی هیجانی، توجه نکردن به هویت فردی (زوال شخصیت) و احساس پیشرفت شخصی کم است را نشان می‌دهند (یانگ، ۲۰۰۴). با نظر به تعاریف فوق در می‌یابیم که فرسودگی تحصیلی با سه مؤلفه‌ی: خستگی تحصیلی، بی‌علاقگی تحصیلی و کارآمدی پایین تحصیلی همراه است.

سازمان بهداشت جهانی (WHO) سلامت روانی را عبارت از قابلیت ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، تغییر یا اصلاح محیط فردی و اجتماعی و حل تضادها و تمایلات شخصی به طور منطقی، عادلانه و مناسب در نظر می‌آورد. یافته‌های پژوهشی درباره فرسودگی تحصیلی نشان می‌دهد که این مسئله با مشکلات روان‌شناختی و رفتاری مهم مانند افسردگی، غیبت گرایی و افت تحصیلی رابطه دارد (سالملا- آرو و همکاران، ۲۰۰۹؛ یانگ، ۲۰۰۴). همچنین نتایج پژوهش وزارت بهداشت و درمان کره نشان داد، استرس نوجوانان کره‌ای از ۵۷ درصد در سال ۱۹۹۶ به ۶۷ درصد در سال ۲۰۰۵ افزایش یافته است. این افزایش ممکن است باعث مشکلاتی مثل بزهکاری (نام[4]، ۲۰۰۸)، افسردگی (ارمسوی و همکاران[5]، ۲۰۰۵؛ آنگ، هوان[6]، ۲۰۰۶)، رفتارهای انتحاری (خودکشی)، (جوان[7] و همکاران، ۱۹۹۴) و فرسودگی تحصیلی در نوجوانان شود (شین و همکاران[8]، ۲۰۱۲). عوامل ایجاد استرس تحصیلی را، استرس‌زا می‌نامند و عکس‌العمل فرد به این استرس‌زا، فرسودگی نامیده می‌شود (اسچاسلی، پیترز[9]، ۲۰۰۰). از بین زمینه‌های فرسودگی (مثلاً افسردگی، خودکشی) به نظر می‌رسد، عمدتاً از نظر روان‌شناسی، فرسودگی مستقیماً با استرس‌زاهای تحصیلی مثل ضرورت تحصیل، فشار زمان و فقدان فرصت، انتظارات بالای والدین برای مدیریت فردی، ارزیابی مکرر، رقابت همسالان در زندگی تحصیلی رابطه دارد (مونیتا[10]، ۲۰۱۱). در پژوهشی که داهلین و رانسون[11] (۲۰۰۷) تحت عنوان فرسودگی تحصیلی و عوارض روانی آن در میان دانشجویان پزشکی انجام دادند، نتایج نشان داد که حدود ۲۵ درصد از مصاحبه‌های صورت گرفته از دانشجویان پزشکی، از نظر تشخیص روانی دچار مشکلات بالینی بودند و سطوح بالایی از صفت تکانش

[1] Zhang, Gan & Cham
[2] Parker & salmela-Aro
[3] Yang

[4] Nam
[5] Eremsoy, elimli & Genco
[6] Ang & Huan
[7] Jain
[8] Shin, Lee. Kim & Lee
[9] Schauseli & Peeters
[11] Moneta
[12] Dahlin and Runeson

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

گری شخصیتی، فرسودگی تحصیلی را پیش‌بینی می کرد، حتی هنگامی‌که حجم کار هم‌زمان کنترل شده بود. داران[1] و همکاران (۲۰۰۶) به عنوان نقش هوش هیجانی و و خودکارآمدی در پیش بینی فرسودگی تحصیلی و اشتغال در نظام آموزشی، پژوهشی انجام دادند که نتایج نشان داد استرس زیاد در دانشجویان فارغ التحصیل نشده، نه تنها با تمام ابعاد فرسودگی بلکه با ابعاد اشتغال نیز رابطه چشمگیر دارد. نتایج پژوهش سیف (۱۳۹۶) نیز نشان داد که جهت‌گیری هدف از طریق درگیری تحصیلی و خودکارآمدی دارای اثر غیرمستقیم بر فرسودگی تحصیلی است؛ و همچنین در پژوهش رحمتی (۲۰۱۵) نیز نتایج نشان داد که بین خودکارآمدی و فرسودگی تحصیلی رابطه منفی وجود دارد. از طرف دیگر در تحلیل مجدد، استرس، پیشگوی تمام ابعاد فرسودگی و اشتغال باقی مانده بود. با توجه به نتایج پژوهش‌های پیشین که نشان داده‌اند دانشجویان، دارای سطح متوسط رو به بالای فرسودگی هستند (پاینز و همکاران[2]، ۱۹۸۱) پرداختن به این مسئله ضروری است. همچنین می‌یر و اشمک[3] (۱۹۸۵) در پژوهش خود این مطلب را خاطر نشان کردند که دانشجویان دچار فرسودگی از کلاس‌های روزمره دچار ملالت می‌شوند و فرسودگی دانشجویان می‌تواند منجر به غیبت بیشتر، انگیزه کمتر برای انجام کارهای مورد نیاز دوره و درصد بالاتر ترک تحصیل از دانشگاه و مانند آن شود (رامیست[4]، ۱۹۸۱). نیومن[5] (۱۹۹۰) معتقد است که فرسودگی تحصیلی در دانشجویان، بنا به دلایل مختلف، یکی از عرصه‌های مهم تحقیقاتی دانشگاه است؛ اول این که فرسودگی تحصیلی می‌تواند کلید مهم درک رفتارهای مختلف دانشجویان، مانند عملکرد تحصیلی در دوران تحصیل باشد. دوم این که فرسودگی تحصیلی رابطه دانشجویان را با دانشکده و دانشگاه خود تحت تأثیر قرار می‌دهد، مثلاً فرسودگی تحصیلی، تعهد دانشجویان را به دانشگاه و میزان مشارکت آن‌ها را در امور علمی بعد از فراغت از تحصیل تحت تأثیر قرار می‌دهد. سوم اینکه فرسودگی تحصیلی می‌تواند شوق و اشتیاق دانشجویان را به ادامه تحصیل، تحت تأثیر قرار دهد. اورز و همکاران[6] (۲۰۰۲) طی مطالعه‌ای با عنوان خودکارآمدی و فرسودگی به این نتیجه رسیدند که باورهای خودکارآمدی با فردیت‌زدایی و خستگی هیجانی به طور منفی و با موقعیت شخصی تقلیل یافته به طور مثبت در ارتباط است. بررسی‌های آنان نیز نشان داد کسانی که در خودکارآمدی نمره بالاتری گرفتند به نشانگان فرسودگی کمتری دچار شدند. در همین راستا این پژوهش قصد دارد ضمن بررسی موضوع، به سؤال‌ها پاسخ دهد که آیا سلامت روان با فرسودگی تحصیلی رابطه دارد؟ آیا می-توان فرسودگی تحصیلی دانشجویان را از روی سلامت روان آن‌ها پیش‌بینی کرد؟

روش

با توجه به هدف، ماهیت و موضوع پژوهش، روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان کردستان که در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ به تعداد ۸۱۰ نفر تشکیل دادند که ۱۲۱ نفر از این افراد طبق جدول کرجسی و مورگان به عنوان نمونه پژوهش به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. معیار ورود به مطالعه حاضر عبارت بود از:

[13]Duran
[2] Pines, Aronson & Kafry
[3] Meier & Schmeck
[4] Ramist
[5] Neumann
[6] Evers, Brouwers & Tomic

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

دانشجوی دانشگاه فرهنگیان، موافقت با شرکت در مطالعه، سابقه نداشتن بیماری‌های روانی.

ابزار

به منظور جمع آوری داده ها از مقیاس فرسودگی تحصیلی و مقیاس سلامت روان استفاده شد. مقیاس سلامت عمومی در سال ۱۹۷۲ توسط گلدبرگ[1] و همکاران ساخته شد (یعقوبی، نصر و شاه‌محمدی، ۱۳۷۴) و این پرسش‌نامه ۲۸ آیتم دارد. این پرسش‌نامه شامل چهار خرده مقیاس است که عبارت‌اند از: اضطراب، افسردگی، کارکرد اجتماعی و علائم جسمانی. یعقوبی و همکاران در سال ۱۳۷۴ آن را هنجاریابی و به فارسی ترجمه کردند. پرسش‌نامه سلامت عمومی در چهار گروه هفت‌تایی علائم کلی چهار وضعیت سلامتی را اندازه می‌گیرد. این چهار وضعیت عبارت‌اند از نشانه‌های جسمانی، علائم اضطراب، کارکرد اجتماعی و نشانه‌های افسردگی. ضریب پایایی کل ۸۸ /۰ و ضریب پایایی خرده آزمون‌ها به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۸۱، ۵۰ /۰ و ۰/۵۸ گزارش شده است. با استفاده از مقیاس درجه‌بندی لیکرت به این صورت نمره گذاری می‌شود که به هر ماده از صفر تا سه نمره تعلق می‌گیرد (یعقوبی و همکاران، ۱۳۷۴). این پرسش‌نامه با نقطه برشی ۲۳، افراد دچار مشکل روانی را غربال می‌کند.

مقیاس فرسودگی تحصیلی را برسو و همکاران[2] (۲۰۰۷) ساخته‌اند. این پرسش‌نامه سه طیف فرسودگی تحصیلی؛ یعنی خستگی تحصیلی، بی‌علاقگی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی را می‌سنجند. پرسش‌نامه مذکور ۱۵ ماده دارد که با روش لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق توسط آزمودنی‌ها درجه بندی شده‌اند. خستگی تحصیلی ۵ ماده (مطالب درسی خسته‌کننده هستند)، بی‌علاقگی تحصیلی ۴ ماده (احساس می‌کنم نسبت به مطالب درسی علاقه‌ای ندارم) و ناکارآمدی تحصیلی ۶ ماده (احساس می‌کنم، نمی‌توانم از عهده مشکلات درسی برآیم) دارد. پایایی پرسش‌نامه را سازندگان آن به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۸۲ و ۰/۷۵ برای سه حیطه فرسودگی تحصیلی محاسبه کرده‌اند. اعتبار پرسش‌نامه را محققان با روش تحلیل عامل تأییدی محاسبه کردند که شاخص‌های برازندگی تطبیقی(CPI) ، شاخص‌های برازندگی افزایشی (IFI) و شاخص جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) مطلوب گزارش کرده‌اند. نعامی (۱۳۸۸) پایایی این پرسش‌نامه را برای خستگی تحصیلی ۰/۷۹، برای بی‌علاقگی تحصیلی ۰/۸۲ و برای ناکارآمدی تحصیلی ۰/۷۵ محاسبه کرده است. وی ضرایب اعتبار این پرسش‌نامه را از طریق همبسته کردن آن با پرسش‌نامه فشارزاهای دانشجویی به دست آورده که به ترتیب برابر ۰/۳۸، ۰/۴۲، ۴۵ /۰ محاسبه شده که در سطح P<۰۰۱ معنادار است.

پس از کسب مجوزهای لازم، ضمن توضیح اهداف پژوهش به منظور جلب رضایت از دانشجویان برای شرکت در مطالعه، پرسشنامه پژوهش در اختیار دانشجویان قرار گرفت و از آنان خواسته شد، طبق دستورالعمل پرسشنامه را تکمیل نمایند.

داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون با روش ورود مکرر به کمک نرم‌افزار آماری SPSS 24 تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

[1] Goldberg
[2] Bresó, Salanova & Schaufeli

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

از مجمـوع ۱۲۱ نفـر دانشـجوی مـورد مطالعـه، ۸۰ نفـر (۶۶ درصـد) نمونـه انتخـاب شـده مـرد و ۴۱ نفـر (۳۴ درصـد) را زن تشـکیل دادند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۲۱ سال بود. جدول (۱) میانگین و انحراف معیار متغیرهای فرسودگی تحصیلی و سلامت روان را در دانشجویان نشان می‌دهد.

جدول (۱) میانگین و انحراف معیار دانشجویان

متغیر	میانگین	انحراف معیار
فرسودگی تحصیلی	۴۸/۳۴	۹/۹۸
سلامت روان	۵۴/۷۶	۱۵/۱۰

جدول (۲) ضرایب همبستگی بین متغیرهای سلامت روان و فرسودگی تحصیلی را نشان می‌دهد. طبق داده‌های این جدول ضریب همبستگی نمره‌ی کل فرسودگی تحصیلی با سلامت روان (P<۰/۰۱، ۰/۳۷) است. یافته‌های این جدول نشان می‌دهد که رابطه بین سلامت روان و فرسودگی تحصیلی معنادار است. همچنین یافته‌های این جدول نشان دهنده ضریب همبستگی مثبت و معنادار بین سلامت روان با فرسودگی تحصیلی است.

جدول (۲) ضرایب همبستگی بین متغیر سلامت روان با فرسودگی تحصیلی دانشجویان

متغیر	فرسودگی تحصیلی
سلامت روان	**۰/۳۷

P<**۰/۰۱

جدول (۳) نتایج تحلیل واریانس یک‌راهه برای ارزیابی خطی بودن رابطه بین متغیرهای سلامت روان و فرسودگی تحصیلی را نشان می‌دهد. همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد رابطه خطی بین متغیرها وجود دارد.

جدول (۳) تحلیل واریانس یک‌راهه برای ارزیابی خطی بودن رابطه بین متغیرهای سلامت روان و فرسودگی تحصیلی

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بینی کننده	B	SE	Beta	F	P	R^2
سلامت روان	فرسودگی تحصیلی	۰/۵۶۳	۰/۱۲۹	۰/۳۷۲	۱۹/۰۸	۰/۰۰۱	۰/۱۳۸

با توجه به جدول (۴) متغیر سلامت روان ۱۹ درصد از واریانس فرسودگی تحصیلی را تبیین می‌کند. همچنین با توجه به یافته‌های این جدول متغیر سلامت روان پیش‌بینی کننده‌ی قویی برای فرسودگی تحصیلی است.

جدول (۴) نتایج تحلیل رگرسیون فرسودگی تحصیلی با توجه به متغیر سلامت روان در دانشجویان

مدل	SS	df	MS	F	P
رگرسیون	۳۷۸۵/۷۱	۱	۳۷۸۵/۷۱	۱۹/۰۸	۰/۰۰۱

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

باقیمانده	۲۳۶۰۸/۴۸	۱۱۹	۱۹۸/۳۹
کل	۲۷۳۹۴/۱۹	۱۲۰	

بحث و نتیجه‌گیری

تا به امروز تعریف کلی و مقبولی از فرسودگی وجود ندارد اما رایج‌ترین تعریف را ماسلاخ[1] (۱۹۹۳) مطرح کرد: علائم روان شناختی از خستگی، زوال شخصیت و کاهش موفقیت فردی در برخی توانایی‌ها در بین افرادی اتفاق می‌افتد که با افراد دیگر کار می‌کنند. فرسودگی در نمونه دانشجویی به معنی احساس خستگی به دلیل ضرورت مطالعه، داشتن نگرش‌منفی و سرد به مطالعه فردی و احساس ناکارآمدی به عنوان دانشجو است (ویلمار و همکاران[2]، ۲۰۰۱). به علاوه یافته‌های تحقیق تجربی روی فرسودگی تحصیلی تاکنون نشان می‌دهد که فرسودگی تحصیلی با مشکلات روان‌شناختی و رفتاری مهمی مانند افسردگی، غیبت گرایی بیش از حد، کاهش انگیزش جهت انجام تقاضاهای محیط کار، افزایش درصد افت تحصیلی در دانشگاه و مانند آن است (رامیست[3]، ۱۹۸۱). با توجه به نقش متغیر پیشایند بر فرسودگی تحصیلی یعنی سلامت روان، در پژوهش حاضر، در پی بررسی رابطه فرسودگی تحصیلی با سلامت روان بوده‌ایم. نتایج تحلیل داده‌های به دست آمده نشان می‌دهد که بین سلامت روان و فرسودگی تحصیلی دانشجویان رابطه وجود دارد به بیان دیگر دانشجویانی که سلامت روان کمتری دارند، از فرسودگی تحصیلی بیشتری رنج می‌برند. در بررسی و تجزیه‌وتحلیل رابطه فرسودگی تحصیلی با سلامت روان با استفاده از روش همبستگی پیرسون مشخص شد که یک رابطه خطی بین فرسودگی تحصیلی و سلامت روان وجود دارد. بروس[4] (۲۰۰۹) در پژوهش خود درباره شناسایی استرس و اجتناب از فرسودگی تحصیلی نتیجه گرفت که عوامل متعددی مانند نقص حمایت اجتماعی، استرس بیش از اندازه و ویژگی‌های شخصیتی افراد می‌توانند باعث فرسودگی تحصیلی شوند. طبق یافته‌های این پژوهش، دانشجویانی که استرس بیش از اندازه و به طبع آن، فرسودگی تحصیلی را تجربه می‌کنند ممکن است علائم هشدار دهنده جسمانی، عاطفی و ذهنی را از خود نشان دهند. فرسودگی می‌تواند ناشی از عدم سازگاری فرد با استرس مزمن باشد و چنانچه فرد بتواند در مقابل استرس مقاومت کند نه تنها از آسیب‌های ناشی از استرس در امان می‌ماند؛ بلکه استرس، عامل انگیزشی در فرد محسوب می‌شود (راجپورهیت و همکاران[5]، ۲۰۱۵). در واقع زمانی که دانش آموزان برای مدت طولانی در معرض استرس قرار می‌گیرند، اغلب دچار افسردگی، اضطراب و خشم می‌شوند که این مسائل منجر به فرسودگی جسمی و روحی آن‌ها می‌شود که ناشی از ناامیدی، خستگی، بی‌نظمی و ناخوشایندی است (لی و همکاران[6]، ۲۰۱۷). همچنین سالملا- آرو و همکاران (۲۰۰۹) نشان دادند که علائم افسردگی و فرسودگی، تأثیر دو جانبه‌ای بر هم دارند. شائوفلی و همکاران (۲۰۰۲) در پژوهش خود درباره فرسودگی تحصیلی به این نتیجه رسیدند که پیامدهای فرسودگی تحصیلی در محیط‌های آموزشی و تربیتی (انگیزش پایین برای

[1] Maslach
[2] Wilmar, Schaufell, vigente Gonz & Arnold
[3] Ramist
[4] Bruce
[5] Rajpurohit, Ankola, Hebbal & Mehta
[6] Lee, Choi & Chae

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

یادگیری، غیبت بیش از حد، ترک تحصیل، افسردگی و غیره) همانند پیامدهای فرسودگی شغلی در محیط‌های صنعتی و سازمانی است. در پژوهش‌های دیگر از جمله پژوهش مونتا[1] (۲۰۱۱)؛ لی[2] و همکاران (۲۰۱۰)؛ آهولا و هاکانین[3] (۲۰۰۷)؛ تاپینن تانر، اجاروی، واناننن، کالیمو و جاپینن[4] (۲۰۰۵)؛ ساندرز، دیویس، ویلیامز و ویلیامز[5] (۲۰۰۴)؛ وست[6] (۲۰۰۰)؛ ماسی، سابرنا، پولی، تومیولو، فاویلا، مارچسچی[7] (۲۰۰۰)؛ هارتر[8] (۱۹۹۶)؛ کریستال[9] و و همکاران (۱۹۹۴)؛ فریدی و هابفال[10] (۲۰۱۷)؛ چرنیس[11] (۲۰۱۷)؛ هالستن[12] (۲۰۰۵)؛ کاسکه و کاسکه[13] (۱۹۹۱)؛ کوله، پیکه، دولزال، مورای و کانزونیرو[14] (۱۹۹۹)؛ هارلمن، انجل و ویدمن[15] (۱۹۹۲)؛ جسور[16] (۱۹۹۱)؛ دسی، والراند، پلیتر و ریان[17] (۱۹۹۱)؛ نازل[18] (۲۰۰۴) یافته‌های مشابهی مبنی بر رابطه سلامت روان و فرسودگی تحصیلی به دست آمده است. مرور ادبیات فرسودگی نشان می‌دهد که افرادی که دارای آن هستند، به ویژگی‌هایی از جمله استرس، بی‌اهمیتی، بیهودگی، کنار کشیدن و حتی مشکلات عاطفی دچار هستند (فاربر[19]، ۲۰۰۰). همچنین گلد، بچلور و مایکل[20] (۱۹۸۹) در مطالعه‌ای درباره فرسودگی، معلمان فرسوده خودشان را پوچ، سرد، بی‌تفاوت، هدر رفته، ناامید و مستعمل توصیف کرده‌اند. نتایج تحقیق اسلامی (۱۳۹۰) مبنی بر رابطه فرسودگی تحصیلی با سلامت روان و هوش معنوی، یافته‌های پژوهش حاضر را تأیید می‌کند. نتایج پژوهش مه ونوون[21] (۲۰۰۸) بیانگر آن است که شادی در بهبود و افزایش سلامت جسمانی و روانی نقش مؤثری دارد و باعث احساس امنیت و رضایت در زندگی و روحیه مشارکت بالاتر می‌شود. از یافته‌های دیگر پژوهش حاضر این بود که سلامت روان پیش‌بینی کننده فرسودگی تحصیلی است. این نتیجه با یافته‌های پژوهش اسلامی (۱۳۹۰) تحت عنوان بررسی رابطه بین هوش معنوی و سلامت روانی - جسمانی با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان همسو بود. نتایج این پژوهش نشان داد که روابط مثبت معناداری بین سلامت روانی - جسمانی با فرسودگی تحصیلی وجود دارد، همچنین یافته‌های جانبی نشان داد که بین معدل دانشجویان و فرسودگی تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین در پژوهشی که مونتا (۲۰۱۱) دربارهٔ رابطهٔ بین نیاز به پیشرفت و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دورهٔ کارشناسی انجام داد، به این نتیجه رسید که بین نیاز به پیشرفت و فرسودگی تحصیلی یک رابطهٔ منفی و معنادار وجود دارد. او ادعا کرده است که استرس هنگامی اتفاق می‌افتد که تقاضاهای درسی از منابع فراگیران فراتر رود. اگر استرس فراگیران ادامه یابد آن‌ها تمایل خواهند داشت که فشار را به صورت خستگی هیجانی تجربه کنند. در حقیقت افزایش خستگی هیجانی، مواجهه تدافعی را به صورت بی‌علاقگی، افزایش خواهد داد. سرانجام افزایش بی‌علاقگی، خود ارزیابی منفی را به صورت کارآمدی

[1] Moneta
[2] lee
[3] Ahola & Hakanen
[4] Toppinen-Tanner, Ojaarvi, Vaananen, Kalimo & Jappinen
[5] Saunders, Davis, Williams & Williams
[6] West
[7] Masi, Sbrana, Poli, Tomaiuolo, Favilla & Marcheschi
[8] Harter
[9] Crystal
[10] Freedy & Hobfoll
[11] Cherniss
[12] Hallsten
[13] Koeske & Koeske
[14] Cole, Peeke, Dolezal, Murray & Canzoniero
[15] Hurrelmann, Engel & Weidman
[16] Jessor
[17] Deci, Vallerand, Pelletier & Ryan
[18] Nasel
[19] Farber
[20] Gold, Bachelor & Michael
[21] Veenhoven

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

پایین پرورش خواهد داد. یافته‌ها نشان دادند که ویژگی‌ها، پیشایندها و نتایج فرسودگی تحصیلی شبیه به فرسودگی شغلی هستند. همچنین فراگیرانی که موقعیت‌های آموزشی را دوست ندارند احتمالاً مشکلات رفتاری درونی و بیرونی، مشکلات روان تنی و کیفیت زندگی پایین‌تر را زیادتر تجربه می‌کنند (جسور، ۱۹۹۱؛ نازل، ۲۰۰۴). با توجه به یافته‌های فوق در صورتی که متولیان آموزش‌وپرورش، دانشگاه‌ها و همچنین پژوهشگران حوزهٔ تعلیم و تربیت به بررسی دقیق برای شناسایی زمینه‌ها، پیشایندهای مؤثر و درمان فرسودگی تحصیلی نپردازند، فرایند آموزش و یادگیری غیر اثربخش و ناکارآمد خواهد بود و نظام آموزش‌وپرورش و دانشگاه با چالش‌های جدی مواجه خواهد شد.

Refrencess

Ahola, K & Hakanen, J. (2007). Job strain, burnout and depressive symptoms: A prospective study among dentists Journal of Affective Disorders.

Ang, R. P., & Huan, V. S. (2006). Relationship between academicstress and suicidal ideation: Testing for depression as a mediator using multiple regression. Child Psychiatry and Human Development, 37(2), 133-143.

Bruce, p. (2009). Recognizing stress and avoiding burnout currets in pharmacy Teaching and Learning 1(1),57-64.

Cherniss, C. (1993). The role of professional self-efficacy in the etiologyof burnout. In W. Schaufeli, C. Maslach and T. Marek (eds. Professional burnout: recent developments in theory and research. London: Taylor and Francis.

Cole, D. A., Peeke, L., Dolezal, S., Murray, N., Canzoniero, A. (1999). A longitudinal study of negative affect and self-perceived competence in young adolescents. Journal of personality and Social Psychology, 77,851-862.

Crystal, D. S., Chen, C., Fulingi, A. J., Stevenson, H.W. (1994). Psychological maladjustment and academic achievement. Child Development, 65,738-753.

Dahlin, Marie E & Runeson, Bo. (2007). Burnout and psychiatric morbidity among medical students entering clinical training: a three-year prospective questionnaire and interview-based study. BMC Medical Education, 7.6 doi:10.1186,1472-6920-7-6.

Deci, E.l., Vallerand.R.J. Pelletier.L.G. Ryan, R.M. (1991). Motivation and education, Educational Psychologist .26.325-346.

Durán.A., Extremera, N. Rey, L., Femández-Berrocal, P., Manuel Montalbán, F. (2006). Predicting academic burnout and engagement in educational settings: Assessing the incremental validity of perceived emotional intelligence beyond perceived stress and general selfefficacy. Psicothema 2006. Vol.18, supl. pp. 158-16.

Eremsoy, C. E. C. elimli, S. Genco'' z, T. (2005). Students underacademic stress in a Turkish University: Variables associatedwith symptoms of depression and anxiety. Current Psychology,24(2), 123-133.

Eslami, Mohammad Ali. (2011). The Relationship Between Spiritual Intelligence and Physical-Mental Health with Academic Burnout in Allameh Tabatabai University Graduate Students. [In Persian].

Farber, B.A. (2000). Introduction: Understanding and treating burnout in achanging culture. Journal of Clinical Psychology, 56:589594.

Gerber M, Lang C, Feldmeth AK, Elliot C, Brand S, Holsboer-Trachsler E, et al. Burnout and mental health inSwiss vocational students: the moderating role of physical activity. J Res Adolesc 2015;25(1):63-74.

Gold, Y., Bachelor, P., Michael, W. B. (1989). The dimensionality of a modified form of the Maslach Burnout Inventory for university students in a teacher-training program. Educational and Psychological Measurement, 49,549-561.

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]

[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

Marek T (eds). Professional burnout: recent developments in theory and research. Taylor and Francis, New York, pp. 20-21.

Maslach, C. Schaufeli, W.B., Leiter, M.P. (2001). Job burnut, Annual Review of psychology, 52,397-422.

Maslach, C., & Leiter, M. P. (1997). The truth about burnout: Howorganizations causepersonal stress and what to do about it. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Meier, ST., Schmeck, R. (1985). The burned-out college student: A descriptive profile. Journal of College Student Personnel, Vol. 25, Pp.63-69.

Moneta, G. B. (2011). Need for achievement, burnout, and intention to leave: Testing an occupational model in educational settings. Personality and Individual Differences, 50,274–278.

Mosavi Monazah, S., Gholtash, A. (2016). The relationship between educational and academic burnout and quality of learning experiences for students. *Journal of Educational Psychology*, 7(3), 77-89. [In Persian].

Naiami, Abdul Zahra. (۲۰۰۹). The Relationship Between Quality of Learning Experiences and Academic Burnout among Students of Shahid Chamran University of Ahvaz. Psychological Studies, 5 (3), 117-134. [In Persian].

Nam, C. Y. (2008). The relations of stress, drinking trait, and problem behavior after drinking among the college students in Jeju.Journal of Welfare for the Correction, 27-47.

Nasel.D.D. (2004). Spiritul orientation inrelation to spiritual intelligence: a consideration of traditional christianity and Neagel individualistic spirituality. Thisis submihe &for the degree of PHD in the university of south Australia, Division of education, Arts and social sciences, school of psychology.

Neuman, Y. (1990). Determinants and consequences of students, Burnout in universities. The Journal of Higher Education, 61 (1), 2031.

parker. philip, D., salmela-Aro. (2011). Deevelopmental proceses in school burnout: Acomparison of

Greenglass, E.R., Burke, R. J., Fiksenbaum, L. (2001). Workload and Burnout in nurses. Journal of Community and Applied Social Behavior and Personality, 11,211-215.

Harter, S, (1996). Teacher and classmate influences on scholastic motivation self-estem and level of voice in adolescents. Understanding childrens school adjustment (pp. 11-42), New York, Cambridge University Press.

Hobfoll, S.E. and Freedy, J. (1993). Conservation of resources: a general theory applied to burnout. In: Schaufeli, W.B., Maslach, C. and Marek, T. (Eds.), Professional Burnout: Recent Developments in Theory and Research, pp. 115-135. Taylor and Francis, New York.

Hurrelmann, K., Engel, U., Weidman, J.C. (1992). Impacts of school pressure, conflict with parents, and career unicertainty on adolescent's stress in the Federal Republic of Germany. International journal of Adolescence and Youth, 4, 33-50.

Jessor, R. (1991). Risk behaviour in adolescence: A psychosocial framework for understanding and action. Journal of Adolescent Health, 12, 597-605.

Koeske, G. F. & Koeske, R. D., (1991). Student Burnout as a mediator of the stress- outcome relationship, Research in Higher Education, 32(4), 45-431.

Lee, S. J., Choi, Y. J., & Chae, H. (2017). The effects of personality traits on academic burnout in Korean medical students. Integrative medicine research, 6(2), 207-213.

Lee, J., Puig. A., Kim, Y., Shin, H., & Lee, S. M. (2010). Academic burnout profiles in Korean adolescents. Stress and Health, 26(5),404416.

Masi, G. Sbrana, B., Poli, P. Tomaiuolo, F., Favilla, L., archeschi, M. (2000). Depression and school functioning in nonreferred adolescents. Child Psychology and Human Development, 30,161171.

Maslach, C. Jackson, S.E. (1984). Burnout in organizational setting, Applied Social Psychology Annual, 5, 133-153.

Maslach, C. (1993). Burnout: a multidimensional perspective. In: Schaufeli WB, Maslach C.

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

Schaufli, W. B., Martinez, I. M. Pinto, A.M. Salanova, M., Bakker, A.B. (2002). Burnout and engagement inuniversity students. Journal of Cross-Cultural Psychology, 33,464-484.

seif M H. (2017). The Comparative Causal Model of Academic Burnout in Students of Shiraz University of Medical Sciences and Payame Noor University. Iranian Journal of Medical Education. 2017; 17 :11-23. [In Persian].

Shin, H., Lee.J. Kim, B. Lee, S. (2012). Students' perceptions of parental bonding styles and their academic burnout. Asia Pacific Educ. Rev. DOI 10.1007/s12564-0 12-928-9.

Toppinen-Tanner, S., Ojaarvi, A., Vaananen, A., Kalimo, R., Jappinen, P. (2005). Burnout as a predictor of medically certified sickleave absences and theirdiagnosed causes. Behavioral Medicine, 31.18-27.

Walburg, V. (2014). Burnout among high school students: A literature review. Children and Youth Services Review, 42,28–33.

West, William. (2004). Psychotherapy and spirituality: crossing the line between therapy and religion. Tehran: roshd. [In Persian].

Wilmar.B., Schaufell, M. vigente Gonz, A. Arnold B. (2001). The Measurement of Engagement and burnout: Atwosampellconfirmatory factoranalyticapproach. Journal of Happiness Studies 3: 71-92, 2002.

Yaghubi N, Nasr M, Shahmohammadi D. (1995). Epidemiology of Mental Disorders in Urabn and Rural Areas of Sowmaesara-Gillan. IJPCP. 1995; 1 (4) :55-60

Yang, C. K., Kim, J. K., Patel, S. R., & Lee, J. H. (2005). Agerelated changes in sleep/wake patterns among Korean teenagers. Pediatrics, l 15, 250-256.

Yang, H. J. (2004). Factors affecting student burnout and academic achievement in multiple enrolment programs in Taiwan's technical-vocational colleges. International Journal of Educational Development, 24,283-301.

Zallars, K. L., Perrewe, P. L., Hochwarter, W. A. (2000). burnout in health care: The role of the five factors of personality. Journal of Applied Social Psychology, 30, 1570-1598.

major developmental model learning and individual differences21 p-p:244-248.

Pines, A., Aronson, E., Kafry, D. (1981). Burnout: From tedium to personal growth. FreePress, New York.

Rahmati, Z. (2015). The Study of Academic Burnout in Students with High and Low Level of Self-Efficacy. Social and Behavioral Sciences, 171, 49 – 55.

Rajpurohit, L. L., Ankola, A. V., Hebbal, M., & Mehta, N. (2015). A questionnaire study to evaluate the burnout syndrome and stress among dental students from two universities. Journal of Dental Research and Scientific Development, 2(1),8-12.

Ramist, L. (1981). College student attrition and retention. Findings (ETs), VOl. 6, Pp. 1-4.

Ross, R. R. Altmaier, E. M., Russel, D. W. (1989). Job Stress, Social support, and burnout among counseling center staff. Journal of Counseling Psychology, 4,464-670.

Sand, G & Miyazaki, A. D. (2000). The impact of Social support on salesperson burnout components, Psychology and Marketing, 17, 1326.

Sandoval, J. (1993). Personality and burnout among school Psychologists. Psychology in the schools, 30, 321-326.

Salmela-Aro, K., savainen, H., holoinen.L. (2008). Depressive symtoms and school burnout during.

Salmela-Aro; K. Savolainen, Hannu. Holopainen, Leena. (2009). Depressive Symptoms and School Burnout. During Adolescence: Evidence from Two Cross-lagged Longitudinal Studies.J. Youth Adolescence (2009) 38:13.16-1327.

Saunders, J., Davis, L., Williams, T, Williams, J. H. (2004). Gender differences in self-perceptions and academic outcomes. Journal of Youth and Adolescence, 33, 81-90.

Schauseli, W. B., & Peeters, M. C. W. (2000). Job stress and burnoutamong correctional officers: a literature review. International Journal of Stress Management, 7, 19-48.

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]
[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]

Zhang.Y., Gan.Y., & Cham, H. (2007). Perfectionism, academic burnout and engagement among Chinese college students: A structural equation modeling analysis. Personality and Individual Differences, 43, 1529-1540.

[Downloaded from shenakht.muk.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.25886657.1397.5.4.2.1]

[DOI: 10.29252/shenakht.5.4.1]